

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

1857

eБИЛТЕН

Удружење за фармацеутску и медицинску привреду

III
квартал

20
18.

јул - септембар 2018.

УВОДНИК

Билтени удружења Привредне коморе Србије сектора пољопривреде, индустрије и услуга представљају тромесечне анализе економских трендова и актуелности у привреди.

Кроз билтене информишемо чланице коморског система, представнике пословне заједнице и стручне јавности о секторским и макроекономским темама, пословним и статистичким показатељима за водеће привредне гране, активностима удружења и услугама Привредне коморе Србије. Циљ је да подстакнемо представнике привреде да покретањем иницијатива усмереним на унапређење пословног амбијента утичу на креирање стабилних и одрживих услова пословања.

Очекујемо да коморски билтени допринесу бољој видљивости секторских информација, активности и подршке националне пословне асоцијације привреди, унапређењу конкурентности и јачању поверења у домаћи привредни амбијент и економију. Припремљене информације, вести и анализе објављене у билтенима креиране су у склопу заједничких активности јединственог коморског система и привреде Србије. У анализама су коришћени званични подаци домаћих и страних институција, објављени крајем сваког календарског тромесечја у години.

Сви претходно објављени билтени доступни су на сајту [Привредне коморе Србије](#).

Јелена Васић,
уредник

Удружење за фармацеутску и медицинску привреду атипично је за наш коморски систем јер окупља привредна друштва која се баве производњом, прометом, велепродајом и малопродајом фармацеутских производа (лекова, медицинских средстава и дијететских суплемената).

Министарство здравља припрема сет закона у чију израду су укључени и представници нашег Удружења јер се само заједничким активностима могу постићи резултати у области доношења одрживих прописа, усклађених са захтевима ЕУ, али и са потребама наших привредника.

Добра комуникација свих чланова групација Удружења за фармацеутску и медицинску привреду омогућили су нам да текућа питања и проблеме, који утичу на рад и услове пословања, разматрамо и решавамо у најкраћем могућем року, реагујемо усаглашено и у заједничком интересу свих чланова.

Захваљујући предузетим активностима, привредни субјекти су наше Удружење препознали као поузданог партнера, о чему сведочи податак да се у 2017. години у рад Удружења укључило 40 нових привредних друштава, а 20 здравствених установа и девет представништва приступило је у добровољно чланство у Привредној комори Србије и активан рад у оквиру групација.

Мирјана Вучићевић,
секретар

Импресум: Билтен Привредне коморе Србије; Издавач: Привредна комора Србије, Центар за стратешке анализе, аналитику, планирање и публикације, Ресавска 13-15, 11000 Београд, тел. (011) 3300-923, web: www.pks.rs, e-mail: analitika@pks.rs.

Уредник: Јелена Васић; Извршни уредник: Маја Вуковић; Редакција: Бојан Станић, Оливера Коминац, Наташа Кеџман, Мирјана Вучићевић, Милена Бичков, Виолета Ђорђевић, Тијана Радојичић, Милош Димитријевић, Дијана Михајловић-Монтиљо, Марко Ковачевић, Кристина Ђурић, Душан Стокић; Лектура и коректура: Служба за информисање и односе са јавношћу ПКС; Дизајн: Марија Младеновић; Компјутерска обрада: Стеван Шормаз; Маркетинг: marketing@pks.rs.

Билтени ПКС се објављују тромесечно.

Напомена: Анализе у билтенима ПКС су ауторског карактера и не одражавају нужно став Привредне коморе Србије.

с 2018. Центар за стратешке анализе, аналитику, планирање и публикације

Сва права су задржана. Ниједан део ове публикације не може бити репродукован нити смештен у систем за претраживање или трансмитован у било ком облику, електронски, механички, фотокопирањем, снимањем или на други начин, без претходне писмене дозволе издавача.

У овом броју:

Активности Удружења за фармацеутску и медицинску привреду	4
Седнице, конференције, сајмови, пословни сусрети, презентације, семинари	
Вести	
Регио инфо	8
Привредна активност у производњи основних фармацеутских производа и препарата	9
Остварени промет лекова по АТЦ класификацији лекова	
Индустријска производња	
Залихе	
Цене	
Запосленост	
Зараде	
Стране директне инвестиције	
Спољна трговина	
Привредна активност - макроекономски осврт	14
Заступање интереса привреде – регулативе и иницијативе	17
Иницијативе Удружења за фармацеутску и медицинску привреду	
Учешће у изради прописа	
Прописи објављени у претходном периоду	
У фокусу	20
Јавна расправа - Нацрт Закона о предметима опште употребе	
Едукација „Прописи у области здравствене исправности дијететских производа – препреке и изазови”	
Подршка привреди	22
Програми подршке пословању привреде	
Најбржи пут до инопартнера	
СЕ знак и Српски знак усаглашености – доказ безбедности вашег производа	
Едукација	
Методолошке напомене	30
Удружење за фармацеутску и медицинску привреду	31
Контакт	32

Активности Удружења за фармацеутску и медицинску привреду

Седнице, конференције, сајмови, пословни сусрети, презентације, семинари

Седница Групаације апотека

У циљу реализације плана рада Групаације апотека за 2018. годину, ново руководство Групаације апотека у саставу председник Групаације, ЗУА „Бену“ и заменик председника Групаације, ЗУА „Фарманеа“, које је изабрано на електронској седници 20. јуна 2018. године, изнело је активности које ће предузети у наредном периоду. Како би се створили услови за одрживо пословање здравствених установа апотека потребно је хитно доношење Закона о здравственој заштити који уређује ову област. Групаација апотека договориће видове сарадње са Фармацеутском комором Србије како би заједно дошли до предлога који ће бити у интересу свих, како фармацеута и здравствених радника тако и здравствених установа апотека. У чланство Групаације апотека примљене су нове чланице ЗУ „Апотека Алоја“, ЗУ „Апотека Иванчић и син ПЛУС“, ЗУ „Апотека Беладона“ и ЗУ „Апотека Магнолија“. Седница Групаације одржана је 11. јула 2018. године.

Седница Групаације произвођача, увозника и дистрибутера дијететских суплемената

На седници Групаације произвођача, увозника и дистрибутера дијететских суплемената, која је одржана 15. августа 2018. године разматране су одредбе Правилника о прехранбеним и здравственим изјавама које се наводе на декларацији хране (ступио на снагу 11. јула 2018. године, „Сл. гласник РС“, бр. 51/2018) а које се односе на рокове за примену истог и неопходност усклађивања са Правилником о декларисању, означавању и рекламирању хране („Сл. гласник РС“, бр. 19/2017) који је ступио на снагу 16. марта 2017. године, са одложеном применом од 15. јуна 2018. године. Како су дијететски производи уписани у базу података Министарства здравља са одобреним декларацијама и роком трајања уписа, закључак Групаације је да је од Министарства здравља потребно тражити мишљење у вези са појединим одредбама које се односе на рокове примене Правилника о прехранбеним и здравственим изјавама које се наводе на декларацији хране.

Састанак са руководством Коморе здравствених установа Србије

Представници Групаације увозника и дистрибутера медицинских средстава који се баве увозом и дистрибуцијом медицинских средстава која спадају у категорију дијагностичка и терапеутска медицинска средства (поседују софтвер), указали су на проблеме који се јављају у пракси. Након што здравствена установа набави ново медицинско средство из ове категорије, након истека гарантног периода здравствена установа расписује јавну набавку за услугу сервисирања. Ово је неопходно унапредити како би здравствени радници у свом раду и даље користили безбедно и ефикасно медицинско средство. Руковањем медицинског средства од стране неовлашћеног, недовољно обученог сервисера, уградњом делова који нису оригинални, угрожава се пре свега безбедност пацијента и отвара могућност за добијање непрецизних дијагностичких података, као и примена недовољно ефикасне терапије. Састанак са руководством Коморе здравствених установа Србије одржан је 10. августа 2018. године.

Седница Групаације произвођача медицинских средстава

Како је у току израда нових подзаконских прописа који треба да омогуће пуну примену Закона о медицинским средствима који је на снази од 1. децембра 2017. године са почетком примене од 2. децембра 2018. године, основна тема седнице био је Правилник о основним захтевима за медицинска средства. Овим правилником прописују се основни захтеви за оцењивање усаглашености медицинског средства, начин оцењивања усаглашености и врста исправе о усаглашености која се обезбеђује, односно издаје за медицинско средство

пре његовог стављања на тржиште, односно у употребу. Имајући у виду већ успостављену сарадњу између Удружења за фармацеутску и медицинску привреду Привредне коморе Србије и Фармацеутског факултета Универзитета у Београду, гост на седници била је професор Анђелија Маленовић која је представила кључне новине које доноси Правилник о основним захтевима за медицинска средства, који је ступио на снагу 1. септембра 2018. године, а примењиваће се са даном почетка примене Закона о медицинским средствима. Седница Групације произвођача медицинских средстава одржана је 13. септембра 2018. године.

Седница Одбора Удружења за фармацеутску и медицинску привреду

Одбор Удружења за фармацеутску и медицинску привреду донео је Одлуку о образовању Групације произвођача, увозника и дистрибутера козметичких производа, чиме се привредна друштва у пословању козметичким производима окупљају у Удружењу које већ у свом саставу има групације чије се чланице, између осталог, баве и производњом, увозом и/или дистрибуцијом козметичких производа. Чланови Групације биће привредна друштва која производе козметичке производе (произвођачи), привредна друштва која врше увоз козметичких производа из других земаља ради стављања на тржиште Републике Србије (увозници), као и привредна друштва која су укључена у ланац снабдевања козметичким производима (дистрибутери) а која козметичке производе стављају на тржиште Републике Србије под својим именом, робним жигом или другом препознатљивом ознаком. Регулатива и надзор у области производње и промета козметичких производа у надлежности је Министарства здравља и биће уређена на сличан начин како је уређена област рада фармацеутске индустрије за коју су релевантне групације активне у оквиру Удружења за фармацеутску и медицинску привреду. Како су у претходном периоду спроведени избори руководства у четири групације, од чега су у три групације новоизабрани руководиоци, у складу са тим верификовани су мандати чланова Одбора Удружења за фармацеутску и медицинску привреду. Седница Одбора Удружења за фармацеутску и медицинску привреду одржана је 26. септембра 2018. године.

Седница Групације произвођача хуманих лекова

Основна тема седнице била је учешће у организацији 14. симпозијума Агенције за лекове и медицинска средства Србије са међународним учешћем који се ове године одржава 5-6. октобра 2018. године у Крагујевцу, под називом "Од визије до праксе у регулативи лекова и медицинских средстава за хуману и ветеринарску примену", за који је Привредна комора Србије ко-организатор. Једна од сесија била је посвећена новом Правилнику о изменама и допунама Правилника о садржају захтева и документације, као и начину добијања дозволе за стављање лека у промет, са посебним освртом на издавање дозволе за лек на неограничено време. Овај Правилник један је од основних прописа у области лекова. Представник Групације произвођача хуманих лекова, као панелиста у оквиру ове сесије, представио је даље кораке у вези са усаглашавањем прописа из области лекова са правним тековинама ЕУ, као и тренутни степен усаглашености и значај овог процеса за фармацеутску привреду. Тема на овогодишњем Симпозијуму АЛИМС-а била је и серијализација лекова. Директива 2011/62/ЕУ Европског парламента предвиђа оснивање Националне верификационе организације, односно успостављање националног система за чување и проверу података о лековима у који ће бити унет сваки јединствени серијализацијски број, који ће омогућити брзо и једноставно читавање броја серије, серијализацијског броја и датума истека рока употребе на свим местима издавања лекова. Предложено је оснивање радне групе у оквиру групације чији ће основи задатак бити израда плана активности како би се фармацеутска индустрија на време припремила за ову регулаторну новост. Седница Групације произвођача хуманих лекова одржана је 26. септембра 2018. године.

Седница Групације веледрогерија

Групација веледрогерија, је у циљу координације и реализације активности на наплати потраживања од здравствених установа из Плана мреже здравствених установа у Републици Србији, донела Одлуку о образовању Радне групе у чији састав улазе представници чланица Групације веледрогерија које имају потраживања од

здравствених установа из Плана мреже здравствених установа у Републици Србији. Задатак новоформираног радног тела је усаглашавање и реализација свих активности према надлежним државним органима и организацијама ради наплате потраживања. У циљу ефикасности и економичности спровођења неопходних активности ради остваривања постављеног задатка на Радну групу су пренета сва овлашћања Групације у оквирима који се односе на наплату потраживања од државних здравствених установа. Тема седнице били су и прописи чија је израда у току и предложена решења која су остала недовољно јасна, односно неуређена на начин који би свим учесницима у промету давао највиши степен правне сигурности и једнак правни положаја на тржишту. Седница Групације велдрогерија одржана је 27. септембра 2018. године.

Вести

Међународни годишњи симпозијум - АЛИМС

Агенција за лекове и медицинска средства Србије (АЛИМС), у сарадњи са координаторима, Привредном комором Србије, Удружењем иновативних произвођача лекова – ИНОВИА и Удружењем иностраних генеричких произвођача лекова – ГЕНЕЗИС, најављује 14. традиционални годишњи симпозијум АЛИМС на међународном нивоу, под насловом „Од визије до праксе у регулативи лекова и медицинских средстава за хуману и ветеринарску примену“. Симпозијум се одржава у периоду 4-6. октобар 2018. године у Крагујевцу. Теме симпозијума ће обухватити области међународне сарадње и координације агенција за лекове, регулаторне аспекте у области лекова за хуману и ветеринарску примену, нову законску регулативу у области медицинских средстава, а биће додатно обogaћен радионицама из области: варијација хуманих лекова, клиничка испитивања лекова за хуману примену, вигиланца медицинских средстава и ветеринарских лекова.

Конгрес фармацеута Србије

У организацији Савеза фармацеутских удружења Србије у Београду ће се одржати VII Конгрес фармацеута Србије. Програм Конгреса обухвата актуелне и занимљиве теме са циљем да представљени резултати научних истраживања истакнутих предавача из земље и иностранства допринесу континуираном унапређењу професионалне праксе, здравља и опште добробити пацијената. Конгрес, као и предконгресни симпозијуми „Имплементација смерница за развој болничке фармације“, „Медицинска средства у Србији – актуелна ситуација и перспективе“, „Фармакогенетика и генска терапија“ и „Шта је потребно да QP зна о квалитету активних фармацеутских супстанци: регулаторна очекивања и нови изазови“, акредитовани су од стране Здравственог савета Републике Србије. Конгрес има међународни карактер. Период одржавања конгреса од 10. до 14. октобра 2018. године.

Лекови са Листе А и Листе А1 Листе лекова за 2018. годину – нови лекови

Републички фонд за здравствено осигурање објавио је позив за подношење понуда из општег речника набавке: Лекови са Листе А и Листе А1 Листе лекова за 2018. годину – нови лекови. Време трајања оквирног споразума је четири месеца од дана потписивања. Републички фонд за здравствено осигурање као наручилац, спроводи поступак јавне набавке и закључује оквирни споразум, док појединачне уговоре о јавној набавци закључују здравствене установе из Плана мреже здравствених установа. Одржавање јавног отварања понуде био је 27. август 2018. године.

Лекови са Листе Б и Листе Д Листе лекова за 2018. годину

Републички фонд за здравствено осигурање као наручилац, спроводи поступак јавне набавке Лекова са Листе Б и Листе Д Листе лекова за 2018. годину, док оквирни споразум закључују наручиоци: Републички фонд за здравствено осигурање, Фонд за социјално осигурање војних осигураника и Специјална затворска болница у Београду, за потребе Министарства правде Управе за извршење кривичних санкција. Време трајања оквирног споразума: 12 и 6 месеци од дана потписивања. Уговоре о јавној набавци закључују здравствене установе из Плана мреже здравствених установа, Фонд за социјално осигурање војних осигураника, Специјална затворска болница, Казнено поправни заводи и Окружни затвори. Јавно отварање понуда био је 30. август 2018. године.

Лекови са Листе Ц Листе лекова за 2018. годину

Републички фонд за здравствено осигурање као наручилац, спроводи поступак јавне набавке Лекова са Листе Ц Листе лекова за 2018. годину, док оквирни споразум закључују наручиоци: Републички фонд за здравствено осигурање и Фонд за социјално осигурање војних осигураника. Време трајања оквирног споразума је 12 месеци од дана потписивања. Уговоре о јавној набавци закључују Здравствене установе из Плана мреже здравствених установа и Фонд за социјално осигурање војних осигураника. Јавно отварање понуда био је 28. август 2018. године.

Цитостатици са Листе Б и Листе Д Листе лекова

Републички фонд за здравствено осигурање као наручилац, спроводи поступак јавне набавке цитостатика са Листе Б и Листе Д Листе лекова док оквирни споразум закључују наручиоци: Републички фонд за здравствено осигурање и Фонд за социјално осигурање војних осигураника. Време трајања оквирног споразума 12 месеци од дана потписивања. Уговоре о јавној набавци закључују Здравствене установе из Плана мреже здравствених установа и Фонд за социјално осигурање војних осигураника. Јавно отварање понуда био је 29. август 2018. године.

Промет и потрошња лекова за 2017. годину

Испуњавајући обавезу поверену Законом о лековима и медицинским средствима Агенција за лекове и медицинска средства Србије је објавила своју редовну публикацију "Промет и потрошња лекова – 2017. година". Подаци који су прикупљени обрађују се у складу са препорукама Светске здравствене организације и методологијом која обезбеђује добијање и приказ финансијско-статистичких показатеља и здравствених фармакоекономско-епидемиолошких показатеља употребе лекова у нашој средини.

Почела кампања „Школа ДА, дрога НЕ“, ускоро предавања за ученике основних и средњих школа и родитеље

Кампањом „Школа ДА, дрога НЕ“ и организацијом стручних семинара за едукацију тимова за борбу против наркоманије у школама, Комисија за борбу против наркоманије у школама наставила је, почетком септембра, са спровођењем активности које за циљ имају повећање свести грађана о штетности употребе наркотика, односно директан утицај на децу школског узраста, као и на њихове родитеље.

За све додатне информације о пословању у земљи и иностранству, контакте са потенцијалним пословним партнерима, учешће на сајмовима и изложбама у земљи и иностранству, учешће у активностима ПКС контактирајте **Удружење за фармацевтску и медицинску привреду ПКС** путем телефона **011 / 33 04 599** или нам пишите на имејл: farmacija@pks.rs.

Регио инфо

У Лебану ускоро нови погон „Nevena&all me cosmetics“

Према најави из општинске управе, у Лебану се очекује отварање једног погона компаније „Nevena&all me cosmetics“ укупне површине од око 1.200 m². Локална самоуправа је изашла у сусрет и компанији омогућила локацију на којој се налази једна завршена и друга хала у изградњи, где би се инвестирало, што се очекује у току године. Општина Лебане обезбеђује простор и сву потребну документацију за реализацију инвестиције, а доградњу и адаптацију ће урадити инвеститор са опремом и машинама. Компанија „Nevena&all me cosmetics“ има дугогодишњу традицију и искуство у производњи козметичких производа широке потрошње који су препознатљиви, како на домаћем, тако и на иностраном тржишту. За почетак је предвиђено да фирма у Лебану запосли око 50 радника.

Привредна активност у производњи основних фармацеутских производа и препарата

Остварени промет лекова по АТЦ класификацији лекова

	АТЦ класа	Промет у 2017. години, у динарима
А	Алиментарни тракт и метаболизам	14.153.895.882,83
Б	Крв и крвотворни органи	13.259.192.737,20
Ц	Кардиоваскуларни систем	21.201.515.377,20
Д	Кожа и поткожно ткиво	1.579.150.355,20
Г	Генитоуринарни систем и полни хормони	4.400.976.720,72
Х	Хормони за системску примену, искључујући инсулине	3.221.601.222,80
Ј	Антиинфективни лекови за системску примену	12.430.648.960,00
Л	Антинеопластици и имуномодулатори	15.300.594.924,20
М	Мишићно-костни систем	4.865.499.839,98
Н	Нервни систем	13.568.573.245,42
П	Антипаразитни производи, инсектициди	122.675.236,60
Р	Респираторни систем	7.810.704.591,22
С	Сензорни органи	1.508.037.892,06
В	Остало	1.694.923.101,62
	УКУПНО:	115.117.990.269,52

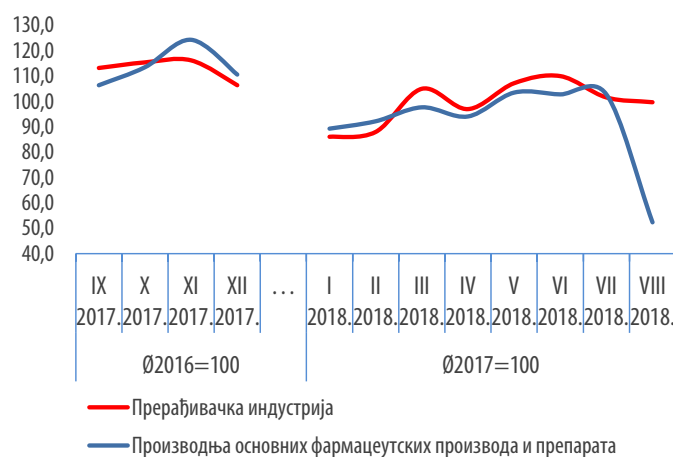
Извор: Алимс, „Промет и потрошња лекова – 2017. година“.

Индустријска производња

Индустријска производња у сектору прерађивачке индустрије већа је за 2,8 одсто у првих осам месеци 2018. године, у односу на исти период 2017. године, док је у августу 2018. године у поређењу са истим месецом 2017. године смањена 1,0 одсто. Производња основних фармацеутских производа и препарата је у августу 2018. године у односу на осми месец 2017. године смањена за 46,7 одсто, док је у периоду јануар-август 2018. године такође забележен пад од 6,0 одсто у поређењу са првих осам месеци 2017. године.

Индекси индустријске производње, септембар 2017-август 2018. у односу на просеке претходних година

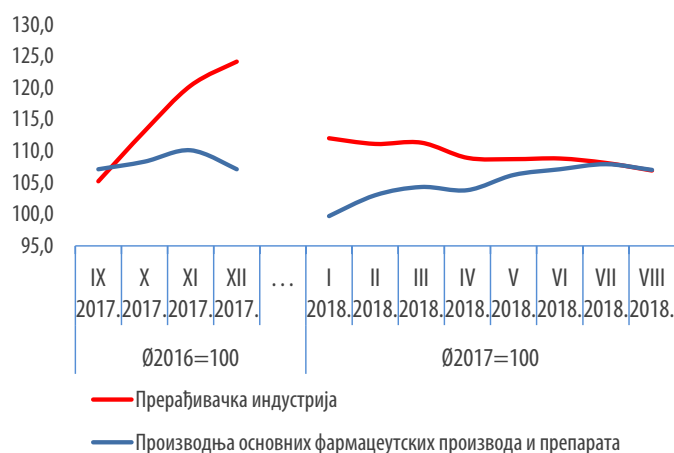

Извор: РЗС.

Залихе

У августу 2018. године у поређењу са истим месецом 2017. године, залихе готових производа у сектору прерађивачке индустрије биле су веће за 13,1 одсто, док су залихе у производњи фармацеутских производа и препарата порасле 5,7 одсто, што указује на успоравање реализације производње на тржишту. Уколико се посматра осми месец 2018. године у односу на просек 2017. године, залихе су биле веће за 6,9 одсто у прерађивачкој индустрији, а 7,0 одсто у производњи фармацеутских производа и препарата.

Индекси залиха готових производа, септембар 2017-август 2018. у односу на просеке претходних година

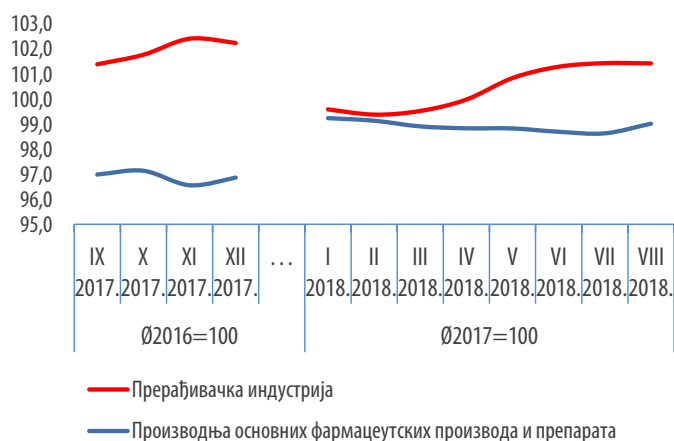
Извор: РЗС.

Цене

Цене произвођача индустријских производа у сектору прерађивачке индустрије у првих осам месеци 2018. године у односу на исти период 2017. године остале су скоро на истом нивоу (раст од 0,3 одсто), док су у августу 2018. године у поређењу са истим месецом 2017. године повећане 2,6 одсто. Цене у производњи основних фармацеутских производа и препарата су у периоду јануар-август 2018. године у односу на првих осам месеци 2017. године пале 1,8 одсто, док су у августу 2018. године у односу на август 2017. године повећане 0,2 одсто.

Индекси цена произвођача индустријских производа, септембар 2017-август 2018. у односу на просеке претходних година

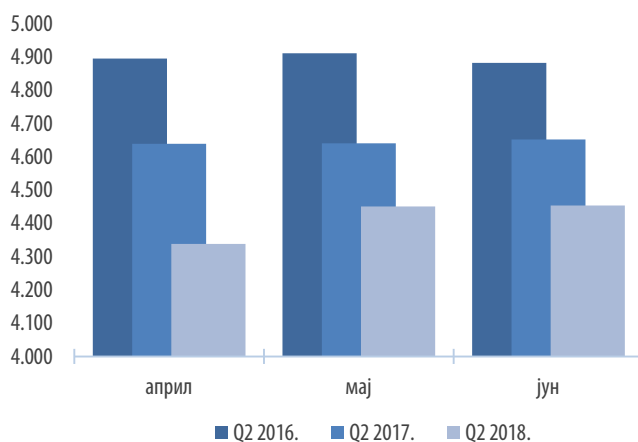

Извор: РЗС.

Запосленост

У првој половини 2018. године регистровано је 438.078 запослених у прерађивачкој индустрији, што је више за 6,6 одсто у односу на исти период 2017. године, док је у производњи основних фармацеутских производа и препарата регистровано 4.432 запослених (4,6 одсто мање у односу на првих шест месеци 2017. године). У укупној запослености у Републици Србији број запослених у фармацеутској привреди учествује 0,2 одсто.

Број запослених у производњи основних фармацеутских производа и препарата у правним лицима и код предузетника, други квартал 2016, 2017. и 2018. године

Извор: РЗС, прерачун Центра СААП (ПКС).

Регистрована запосленост, према делатностима КД(2010), у другом кварталу 2017. и 2018. године

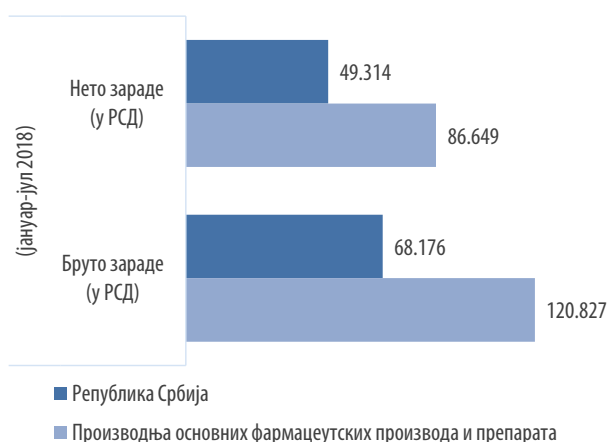
	Број запослених		Индекс	Учешће у укупној запослености, у %	
	Q2 2017.	Q2 2018.	Q2 2018/ Q2 2017.	Q2 2017.	Q2 2018.
Република Србија	1.975.308	2.047.020	103,6	100,0	100,0
Производња основних фармацеутских производа и препарата	4.643	4.414	95,1	0,2	0,2

Извор: РЗС, прерачун Центра СААП (ПКС).

Зараде

У периоду јануар-јул 2018. године, просечна зарада исплаћена у области производње основних фармацеутских производа и препарата била је за 77,2 одсто већа у односу на републички просек и износила је 120.827 динара (7,2 одсто већа у односу на зараду из истог периода 2017. године), док је просечна зарада без пореза и доприноса (нето) износила 86.649 динара.

Зараде, јануар-јул 2018. (у динарима)

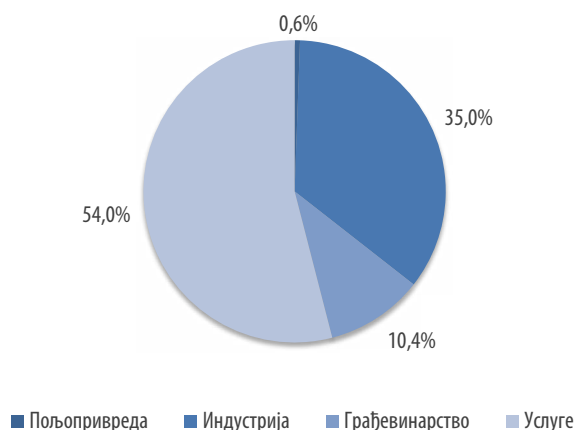

Извор: РЗС.

Стране директне инвестиције

У другом кварталу 2018. године, укупан нето прилив СДИ у Републику Србију, по основу улагања нерезидената, износио је 639,4 млн евра, док је у производњи основних фармацеутских производа и препарата остварен нето прилив СДИ од 1,3 млн евра.

Структура нето прилива СДИ, по основу улагања нерезидената, прва половина 2018. године (у %)

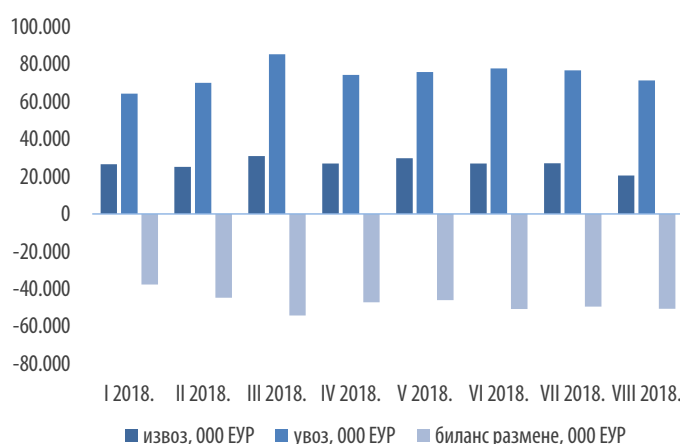
Извор: НБС (у складу са „Приручником за израду платног биланса и међународне инвестиционе позиције бр. 6, ММФ“).

Спољна трговина

Према подацима РЗС, у периоду јануар-август 2018. године, извоз основних фармацеутских производа и препарата износио је 213,8 млн евра, што чини 2,0 одсто укупног извоза Републике Србије. У односу на исти период 2017. године, забележен је раст од 3,7 одсто. У истом периоду, увоз је достигао 595,2 млн евра (мг раст од 13,4 одсто), што чини 4,2 одсто укупног увоза. Дефицит у спољнотрговинској размени фармацеутских производа и препарата је износио 381,4 млн евра, уз покривеност увоза извозом од 35,9 одсто.

Спољнотрговинска размена фармацеутских производа и препарата, месечни подаци 2018. (у хиљадама евра)

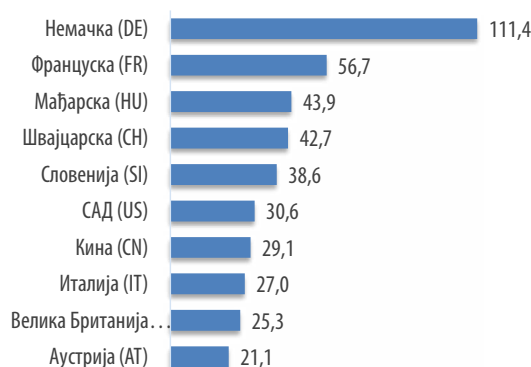
Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Извоз фармацеутских производа и препарата, по земљама, јануар-август 2018. (у млн евра)

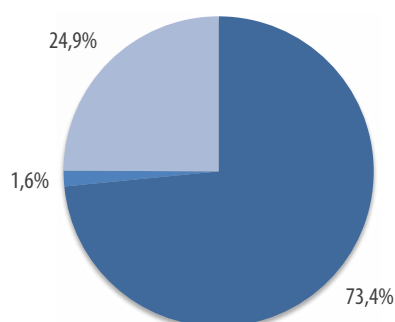
Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Увоз фармацеутских производа и препарата, по земљама, јануар-август 2018. (у млн евра)

Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

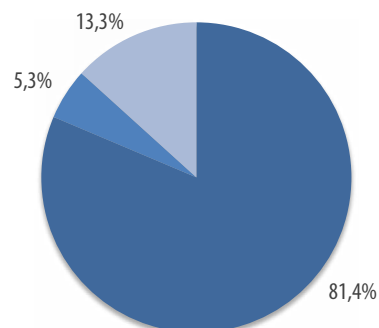
Структура извоза, јануар-август 2018.

- Производња основних фармацеутских производа и препарата
- Производња електроmedicineске опреме
- Производња медицинских и стоматолошких инструмената и материјала

Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Структура увоза, јануар-август 2018.

- Производња основних фармацеутских производа и препарата
- Производња електроmedicineске опреме
- Производња медицинских и стоматолошких инструмената и материјала

Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Привредна активност - макроекономски осврт

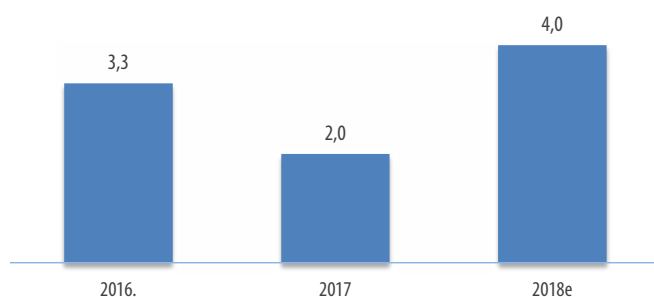
Економија коју је карактерисала стагнација раста и висока стопа незапослености, за само неколико година се трансформисала у растућу економију са ниском инфлацијом, елиминисаним фискалним дефицитом, опадајућим јавним дугом, стабилним банкарским системом и опоравком тржишта рада. Основу за одржавање и даље убрзање привредне активности треба да омогући наставак структурних реформи, као и повећање производне активности у извозно оријентисаним привредним делатностима, посебно оних које носе већу додатну вредност.

Према подацима Републичког завода за статистику, привредна активност Србије мерена **стопом реалног раста бруто домаћег производа** у другом кварталу 2018. године, у односу на исти период претходне године, износи 4,8 одсто. Народна банка Србије је ревидирала очекивану стопу раста на 4,0 одсто у односу на иницијалну пројекцију од 3,5 одсто (процена Министарства финансија за ову годину износи 4,2 одсто). Посматрано по делатностима, најзначајније стопе раста су остварене у сектору грађевинарства (22,9 одсто), сектору пољопривреде, шумарства и водопривреде (14,8 одсто) и сектору информисања и комуникација (5,9 одсто). Према најновијим прелиминарним резултатима обрачуна, привредна активност у 2017. години увећана је за 2,0 одсто реално.

Укупна **индустријска производња** је повећана за 2,7 одсто у периоду јануар - август 2018. године, у односу на исти период 2017. године. Значајан позитиван раст остварен је у сектору снабдевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (5,1 одсто), док је у прерађивачкој индустрији раст износио 2,8 одсто и то највише у областима: поправке и монтаже машина и опреме (19,7 одсто), производње машина и опреме (10,4 одсто), производње намештаја (10,1 одсто) и производње осталих саобраћајних средстава (9,8 одсто). Код рударства је дошло до пада за 3,8 одсто.

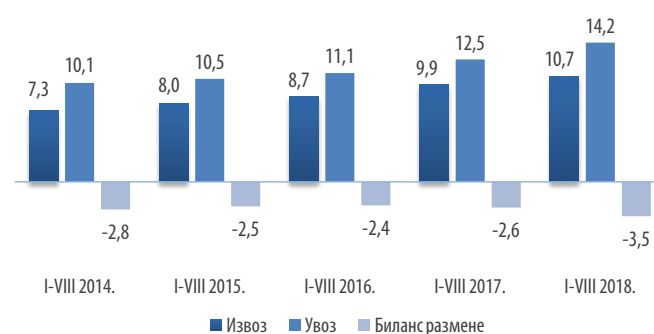
Народна банка Србије наставља да води експанзивну монетарну политику, по основу значајног смањења референтне каматне стопе, која тренутно износи 3,0 одсто. Према процени аналитичара, на актуелну монетарну политику НБС утицали су ниски инфлаторни

Реални раст БДП (у %)

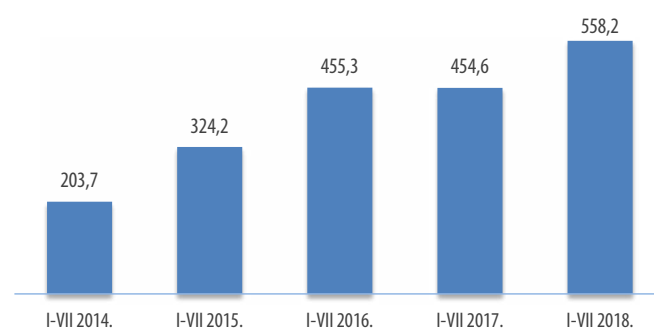
Извор: РЗС.

Спољнотрговинска робна размена (у млрд евра)

Извор: РЗС.

Суфицит у размени услуга (у млн евра)

Извор: НБС

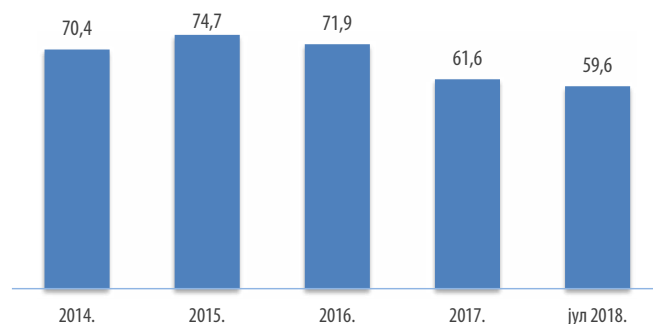
притисци, монетарна политика Европске централне банке (референтна каматна стопа у еврозони се одржава на нули), као и потреба да се монетарном политиком допринесе расту инвестиционе и привредне активности у земљи. **Међугодишња инфлација** у августу је износила 2,6 одсто и у оквиру је циља НБС који износи 3,0 одсто \pm 1,5 процентних поена. Већина аналитичара сматра да у наредном периоду не би требало да дође до пада референтне каматне стопе за додатних 25 базних поена (на потенцијалних 2,75 одсто) јер се очекује благ пораст инфлаторног притиска, а привредна активност је довољно убрзана.

Мере фискалне консолидације су оствариле позитиван резултат, изнад првобитне процене Међународног монетарног фонда. У 2017. години је остварен суфицит консолидованог буџета у износу од 1,2 одсто БДП (први пут у последњих десет година), чиме се значајно допринело смањењу потреба за задуживањем. Према подацима Министарства финансија, у периоду јануар-јул 2018. године остварен је **суфицит републичког буџета** у износу 49,1 млрд динара. Последично, јавни дуг је током 2017. године опао за десет процентних поена и износио је 61,6 процената БДП у односу на 71,9 одсто на крају 2016. године. Опадајући тренд је настављен и током првих седам месеци текуће године, па је на крају јула јавни дуг износио 59,6 одсто БДП, односно нашао се испод „мастрихтског критеријума“ од 60,0 одсто.

На позитивне макроекономске трендове реаговале су и агенције за оцену кредитног рејтинга које су током 2017. године унапредиле рејтинг Србије. Standard and Poor`s је повећао кредитни рејтинг на „BB“ са стабилним изгледом, што је исто учинила агенција Fitch Ratings. Moody`s је такође повећао кредитни рејтинг на „Ba3“ са стабилним изгледом. Овим се Србија значајно приближила инвестиционом нивоу кредитног рејтинга са циљем да се то оствари у средњем року. Агенције наводе као основу за даље унапређење кредитног рејтинга, очување макроекономске стабилности и резултата фискалне консолидације, структурне реформе (јавна предузећа, пореска управа, просвета и здравство), као и наставак процеса евроинтеграција.

Србија је наставила регионално лидерство у привлачењу **страних директних инвестиција**, које су у 2017. години износиле 2,4 млрд евра (раст од 27,0 одсто), а позитиван тренд је настављен и у првих седам месеци 2018. године када је остварен прилив од 1,4 млрд евра. НБС очекује да ће укупан прилив у 2018. години износити 2,6 млрд евра, односно 6,6 одсто БДП и да ће бити више него довољно за покривање дефицита текућег рачуна платног биланса.

Јавни дуг Србије (централни ниво државе, у % БДП)

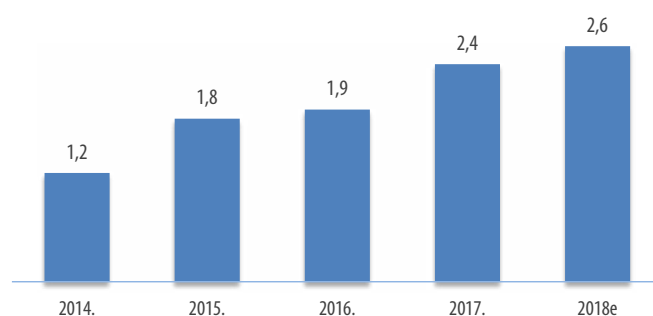
Извор: Министарство финансија.

Кретање стопе запослености/незапослености становништва старости 15 и више година, према Анкети о радној снази (у %)

Извор: РЗС.

Нето СДИ (у млрд ЕУР)

Извор: НБС

Укупна **спољнотрговинска робна размена** Србије у периоду јануар-август 2018. године износила је 24,9 млрд евра што представља раст од 11,0 одсто у односу на исти период прошле године. Извезено је робе у вредности од 10,7 млрд евра, што представља повећање од 8,5 одсто, док је увоз робе износио 14,2 млрд евра, што представља повећање од 13,0 одсто. Дефицит спољнотрговинске робне размене износи 3,4 млрд евра, што је повећање од 30,0 одсто, чиме је покривеност увоза извозом опала на 75,8 одсто у односу на 79,0 одсто колико је покривеност износила у истом периоду прошле године. Пораст дефицита је последица, пораста цене енергената од којих је привреда Србије високо зависна, релативно јак динар у односу на кључне валуте, као и чињеница да привредни раст у значајној мери зависи од увоза материјала и производа за потребе инвестиционе активности и потрошње као компоненти БДП.

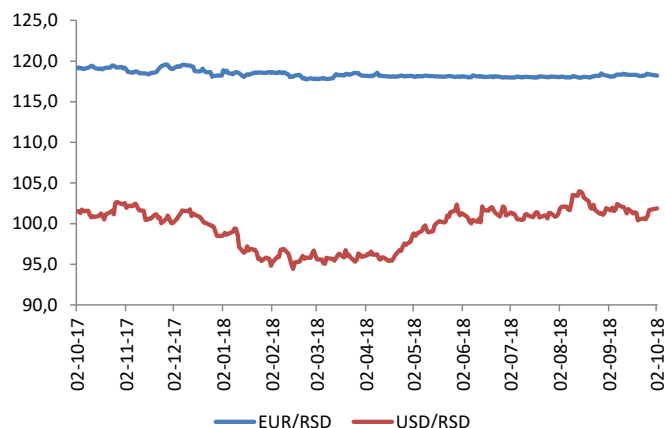
Значајан допринос одржавању релативно ниског дефицита текућег рачуна платног биланса даје **суфицит у трговини услугама** који је у првих седам месеци 2018. године износио 558,2 млн евра, у односу на 454,6 млн евра из истог периода прошле године. **Дефицит текућег рачуна платног биланса** је у прошлој години износио 5,7 одсто БДП, исти ниво се очекује и у текућој години, уз очекивања НБС да се он у средњем року смањи на ниво од око 5,0 одсто.

Према Анкети о радној снази за други квартал 2018. године, број запослених износи близу 2,9 милиона, а број незапослених 391,6 хиљада. Стопа запослености популације старости 15 и више година износи 48,6 одсто, а **стопа незапослености** 11,9 одсто (у првом кварталу износила је 14,8 одсто). **Просечна бруто зарада** исплаћена у јулу 2018. године износила је 68.029 динара, док је просечна нето зарада износила 49.202 динара. У односу на исти месец претходне године, бруто зарада је реално већа за 4,9 одсто, док је нето зарада већа за 5,4 одсто.

Према подацима НБС, међугодишња стопа раста кредитне активности у Србији је у јуну 2018. године износила 7,6 одсто (14,1 одсто по искључењу ефеката отписа и продаје НПЛ-ова). Стабилност банкарског сектора у Србији је очувана и додатно ојачана, захваљујући мерама НБС, а удео проблематичних кредита у укупним кредитима забележио је пад, на 7,8 одсто (јун 2108).

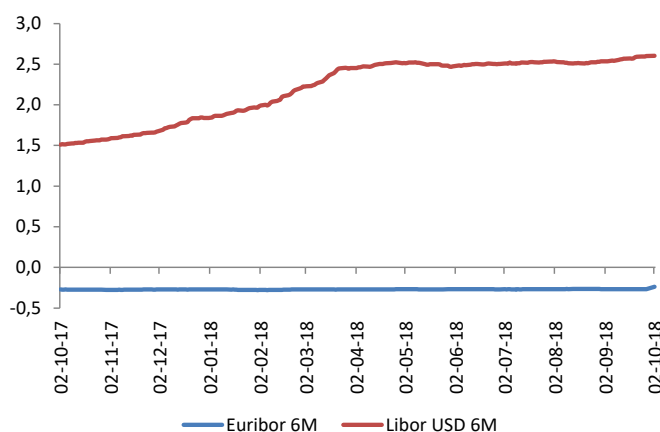
Динар је у 2017. години ојачао 4,2 одсто у односу на евро чиме је био једна од валута које су оствариле највећу апресијацију. У првих девет месеци 2018. године **просечан девизни курс** је износио 118,2427 динара за један евро, односно 99,1052 динара за један амерички долар. Народна банка наставља политику интервенција на девизном тржишту како би спречила веће дневне осцилације националне валуте.

Кретање девизних курса у последњих годину дана

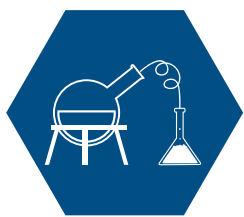
Извор: Bloomberg L.P.

Кретање каматних стопа у последњих годину дана

Извор: Bloomberg L.P.

Заступање интереса привреде – регулативе и иницијативе

Иницијативе Удружења за фармацеутску и медицинску привреду

Предлог за измену и допуну подзаконских аката о храни/дијететским производима

Постојећа регулатива која уређује област дијететских производа не прави разлику између паковања производа који је произведен у Републици Србији и производа који се увози у Републику Србију у страном паковању. Производ у страном паковању мора да садржи и текст декларације на српском језику али превише опште формулације у правилницима што субјекте у пословању храном може да доведе у прекршај због неадекватног тумачења. Са намером отклањања ових опасности покренута је иницијатива у циљу прецизирања одредби Правилника о декларисању, означавању и рекламирању хране („Сл. гласник РС“, бр. 19/2017).

Захтев за мишљење на Правилник о прехранбеним и здравственим изјавама које се наводе на декларацији хране

На основу Правилника о здравственој исправности дијететских производа („Сл. гласник РС“, бр. 45/2010, 27/2011, 50/2012, 21/2015, 75/2015 и 7/2017) дијететски производи, као услов за стављање на тржиште, морају бити уписани у базу података Министарства здравља и морају имати уверење о упису са одобреним декларацијама. Нејасноћу у тумачењу Правилника о прехранбеним и здравственим изјавама које се наводе на декларацији хране изазива примена члана 16. где се не може јасно закључити да ли се односи и на дијететске производе који су уписани у базу Министарства здравља, односно да ли дијететски производи који су уписани у базу Министарства здравља пре ступања на снагу Правилника о прехранбеним и здравственим изјавама које се наводе на декларацији хране могу да се нађу на тржишту до истека рока уписа, након чега ће се ускладити са одредбама истог или најкасније 18 месеци од дана ступања на снагу овог Правилника, након чега ће се ускладити са одредбама истог. Иницијатива покренута 17. августа 2018. године. Примедбе на Измене и допуне Правилника о прехранбеним и здравственим изјавама које се наводе на декларацији хране („Сл. гласник РС“, бр. 51/2018) упућене су 28. септембра 2018. године

Правилник о изменама и допунама Правилника о садржају захтева и документације, као и начину добијања дозволе за стављање лека у промет

У Сл.Гласнику број 72 од 28. септембра 2018. године објављен је Правилник о изменама и допунама Правилника о садржају захтева и документације, као и начину добијања дозволе за стављање лека у промет, којим је реализована иницијатива у вези са увозом лека коме је истекла дозвола и за који је поднет захтев за обнову дозволе за лек у складу са Законом о лековима и медицинским средствима.

Учешће у изради прописа

- Предлог правилника о изменама и допунама правилника о садржају захтева и документације као и начину добијања дозволе за стављање лека у промет
- Предлог правилника о промету на велико медицинских средстава
- Предлог правилника о регистрацији медицинског средства
- Предлог правилника о обавезама произвођача које се примењују на друга лица
- Предлог смерница добре праксе у дистрибуцији медицинских средстава
- Предлог Измена и допуна Правилника о прехранбеним и здравственим изјавама које се наводе на декларацији хране

Прописи објављени у претходном периоду

- **Правилник о прехранбеним ензимима** „Сл. гласник Р. Србије“ број 51 од 3. јула 2018. године
- **Правилник о прехранбеним и здравственим изјавама које се наводе на декларацији хране** „Сл. гласник Р. Србије“ број 51 од 3. јула 2018. године
- **Исправка Правилника о Листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања** „Сл. гласник Р. Србије“ број 52 од 6. јула 2018. године
- **Правилник о аромама** „Сл. гласник Р. Србије“ број 52 од 6. јула 2018. године
- **Правилник о прехранбеним адитивима** „Сл. гласник Р. Србије“ број 53 од 11. јула 2018. године
- **Правилник о изменама и допунама Правилника о специјализацијама и ужим специјализацијама здравствених радника и здравствених сарадника** „Сл. гласник Р. Србије“ број 53 од 11. јула 2018. године
- **Уредба о допунама Уредбе о планирању и врсти роба и услуга за које се спровode централизоване јавне набавке** „Сл. гласник Р. Србије“ број 56 од 18. јула 2018. године
- **Закон о пресађивању људских органа** „Сл. гласник Р. Србије“ број 57 од 25. јула 2018. године
- **Закон о људским ћелијама и ткивима** „Сл. гласник Р. Србије“ број 57 од 25. јула 2018. године
- **Закон о изменама и допунама Закона о психоактивним контролисаним супстанцама** „Сл. гласник Р. Србије“ број 57 од 25. јула 2018. године
- **Правилник о допуни Правилника о пријављивању заразних болести и посебних здравствених питања** „Сл. гласник Р. Србије“ број 58 од 27. јула 2018. године
- **Правилник о измени Правилника о имунизацији и начину заштите лековима** „Сл. гласник Р. Србије“ број 58 од 27. јула 2018. године
- **Правилник о изменама и допунама Правилника о начину и поступку регистравања фактура, односно других захтева за исплату, као и начину вођења и садржају централног регистра фактура** „Сл. гласник Р. Србије“ број 59 од 31. јула 2018. године
- **Стратегија за превенцију и контролу ХИВ инфекције и АИДС-а у Републици Србији, 2018–2025. године** „Сл. гласник Р. Србије“ број 61 од 08. августа 2018. године
- **Стратегија јавног здравља у Републици Србији 2018–2026. године** „Сл. гласник Р. Србије“ број 61 од 08. августа 2018. године
- **Правилник о изменама и допунама Правилника о Листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања** „Сл. гласник РС“, бр. 63/2018 од 17. августа 2018. године
- **Правилник о утврђивању статуса производа** „Сл. гласник Р. Србије“ број 65 од 24. августа 2018. године
- **Правилник о промету на мало медицинских средстава у специјализованим продавницама** „Сл. гласник Р. Србије“ број 65 од 24. августа 2018. године

- **Правилник о регистрима које води Привредна комора Србије** „Сл. гласник Р. Србије“ број 65 од 24. августа 2018. године
- **Правилник о основним захтевима за медицинска средства** „Сл. гласник Р. Србије“ број 65 од 24. августа 2018. године
- **Правилник о изменама Правилника о уговарању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања са даваоцима здравствених услуга за 2018. годину** „Сл. гласник Р. Србије“ број 67 од 31. августа 2018. године
- **Уредба о измени и допуни Уредбе о планирању и врсти роба и услуга за које се спроводе централизоване јавне набавке** „Сл. гласник Р. Србије“ број 68 од 7. септембра 2018. године
- **Правилник о измени и допунама Правилника о утврђивању цена за лабораторијске здравствене услуге на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите** „Сл. гласник Р. Србије“ број 68 од 7. септембра 2018. године
- **Одлука о образовању Координационог тела за унапређење и развој Института за вирусологију, вакцине и серуме „Торлак“** „Сл. гласник Р. Србије“ број 689 од 14. септембра 2018. године
- **Одлука о изменама и допунама Одлуке о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини, а чији је режим издавања на рецепт** „Сл. гласник Р. Србије“ бр. 70 од 21. септембра 2018. године
- **Правилник о изменама и допунама Правилника о садржају захтева и документације, као и начину добијања дозволе за стављање лека у промет** „Сл. гласник Р. Србије“ бр. 72 од 28. септембра 2018. године

За додатне информације о овој и осталим иницијативама ПКС у области у области фармацеутске и медицинске привреде контактирајте **Удружење за фармацеутску и медицинску привреду ПКС** путем телефона **011 / 33 04 599** или нам пишите на имејл: farmacija@pks.rs.

У фокусу

Јавна расправа - Нацрт Закона о предметима опште употребе

У оквиру програма Јавне расправе о Нацрту закона о предметима опште употребе, коју Министарство здравља спроводи у периоду од 13. јула до 3. августа 2018. године, у Привредној комори Србије одржана је презентација и расправа о Нацрту закона о предметима опште употребе. Овим законом уређује се појам предмета опште употребе, услови здравствене исправности и/или безбедности, односно усаглашености које морају да испуњавају предмети опште употребе који се испоручују на тржиште, а у сврху обезбеђења високог нивоа заштите живота и здравља људи, заштите интереса потрошача и обезбеђења слободног кретања робе. Под предметима опште употребе, у смислу овог закона, подразумевају се: материјали и предмети у контакту са храном укључујући и производе намењене одојчади и деци млађој од 3 године за олакшавање храњења и сисања, умиривања и спавања, као и амбалажа за паковање хране и предмета опште употребе, играчке, козметички производи, материјали и предмети који при употреби долазе у непосредан контакт са кожом и/или слузокожом било да се нарушава или не нарушава њихов интегритет; детерџенти и остала средства за одржавање хигијене у домаћинству, укључујући и она која се користе у производњи и стављању хране у промет, дезинфекциона средства и инсектициди и други биоциди за употребу у домаћинству, дувански производи, прибор за пушење, електронска цигарета. Даном ступања на снагу овог закона престаће да важи Закон о здравственој исправности предмета опште употребе („Службени гласник РС”, број 92/11). Расправу је отворио координатор у Сектору за инспекцијске послове Министра здравља, док су Нацрт закона о предметима опште употребе презентовале заменица председника радне групе за израду Нацрта закона и чланица радне групе за израду Нацрта закона. На јавној расправи присуствовало је 100 учесника из редова привредних субјеката, Завода за јавно здравље, акредитованих лабораторија, Секретаријата за здравство, Сектора за инспекцијске послове Министарства здравља, Министарства привреде и Националне организације за заштиту потрошача. По окончању Јавне расправе Министарство здравља ће анализирати сугестије учесника и сачинити извештај о спроведеној расправи.

Едукација „Прописи у области здравствене исправности дијететских производа – препреке и изазови”

Фармацеутски факултет Универзитета у Београду и Фармацеутски факултет Универзитета привредне академије у Новом Саду, овлашћени су за давање стручног мишљења и категоризације дијететског производа, на основу чега овлашћени заводи за заштиту здравља или Институт за хигијену ВМА раде анализе здравствене исправности, а на основу те и друге предвиђене документације, обавља се упис дијететског производа у базу података у Министарству здравља. Нотификациони број и датум уписа у базу Министарства здравља морају да буду истакнути на декларацији сваког дијететског производа у промету. На тај начин реализују се основна начела безбедности хране дефинисана Законом о безбедности хране, као што су начела анализе ризика, предострожности, заштите интереса потрошача и транспарентности. Осим тога, уписом дијететских производа у базу података министарства ствара се основ за функционисање система брзог обавештавања и узбуњивања у случају да дијететски производ представља директан или индиректан ризик по здравље. Први састанак са темом примене прописа у области здравствене исправности дијететских производа одржан је средином новембра прошле године у Привредној комори Србије, на коме су учествовали професори Фармацеутског факултета Универзитета у Београду, Фармацеутског факултета Универзитета привредне академије у Новом Саду, представници Министарства здравља, и чланице наше Групаације произвођача, увозника и дистрибутера дијететских суплеманата. Едукација „Прописи у области здравствене исправности дијететских производа – препреке и изазови” одржана је 12. септембра 2018. године.

На том састанку изнети су проблеми, који су се углавном односили на дужину и разлике у поступању кроз процес категоризације и издавања текста одобрене декларације од стране фармацеутских факултета као и на поступак враћања предмета од стране овлашћених института на претходну инстанцу, фармацеутским факултетима, у циљу отклањања неусаглашености текста декларација. Како би се отворена питања решавала на најбољи могући начин, неопходно је било да се у решавање укључе све стране чија мишљења и анализе претходе упису у регистар дијететских производа и на иницијативу ПКС, Министарство здравља образовало је Радну групу за решавање неусаглашености у поступку спровођења Правилника о здравственој исправности дијететских производа у чијем саставу су представници Фармацеутског факултета Универзитета у Београду, Фармацеутског факултета Универзитета привредне академије у Новом Саду, ИЗЈЗ Србије, ИЗЈЗ Војводине, ИЗЈЗ Ниш, ИЗЈЗ Крагујевац, ГЗЈЗ Београд, ВМА – Институт за хигијену и представници Групација ПКС чије чланице послују у области производње и промета дијететских производа. Убрзо су кренуле и прве активности – оба факултета су кроз отворен дијалог постигли одређена техничка и стручна унапређења својих поступака и можда најзначајније је дефинисање негативне листе супстанци, супстанци које се не смеју наћи (уопште или у одређеној дози) у дијететским производима. Листа је доступна на сајту ПКС и периодично се ажурирати. Датум уноса последњих измена је 25. мај 2018. године. Институту су сачинили листу уочених проблема које је потребно усагласити у циљу побољшања поступка са предлозима за њихово превазилажење. Заједнички став свих чланова Радне групе је да највише проблема генеришу недовољно прецизне законске одредбе и у ишчекивању нових прописа који уређују ову област, у јуну се почело са припремом овог едукативног скупа на коме је било 150 учесника. У међувремену су објављени нови прописи те су сва излагања била у светлу примене нових прописа.

Подршка привреди

Програми подршке пословању привреде

I ДРЖАВНА ПОМОЋ КОЈА СЕ РЕАЛИЗУЈЕ ПРЕКО РАЗВОЈНЕ АГЕНЦИЈЕ СРБИЈЕ

Програм подршке малим предузећима за набавку опреме у 2018. години

Програм спроводи Министарство привреде у сарадњи са Развојном агенцијом Србије и одабраним пословним банкама и лизинг компанијама. Намењен је за суфинансирање набавке производне опреме и опреме директно укључене у процес производње размењивих добара:

1. нове производне опреме и/или машина,
2. транспортно-манипулативних средстава укључених у процес производње и унутрашњег транспорта,
3. нових делова, специјализованих алата за машине или других капиталних добара.

Предузећа могу остварити право на суфинансирање до 25 одсто нето вредности набавке производне опреме, али су у обавези да обезбеде учешће у висини 5 одсто нето вредности производне опреме, док ће се преосталих 70 одсто обезбедити из кредита пословних банака или финансијског лизинга компанија укључених у спровођење овог програма. Износ одобрене бесповратне помоћи у висини до 25 одсто од нето вредности производне опреме не може бити мањи од 500.000 динара, нити већи од 5.000.000 динара.

Право да се пријаве на конкурс за доделу бесповратних средстава имају:

1. микро или мала правна лица према финансијским извештајима за 2016. годину,
2. предузетници регистровани у АПР,
3. задруге.

Привредни субјекти морају бити уписани у регистар АПР најкасније 31. децембра 2016. године. Банке које учествују у програму су „Поштанска штедионица“, „Credit Agricole“, „Halkbank“, „Eurobank“, „Procredit“ и „Raiffeisen leasing“. **Позив је отворен до утрошка средстава.**

II ДРЖАВНА ПОМОЋ КОЈА СЕ РЕАЛИЗУЈЕ ПРЕКО ФОНДА ЗА РАЗВОЈ

A) Програм подстицања предузетништва кроз развојне пројекте у 2018. години

Средства опредељена Програмом намењена су за:

1. куповину, изградњу, доградњу, реконструкцију, адаптацију, санацију, инвестиционо одржавање производног простора или пословног простора који је у саставу **производног простора, или простора** у којем се обавља производња или складиштење производа,

2. куповину нове или половне производне опреме (не старије од пет година), укључујући доставна возила за превоз сопствених производа и друга транспортна средства која се користе у процесу производње,
3. трајна обртна средства, која могу да чине највише 20% укупног инвестиционог улагања,
4. набавку софтвера и других нематеријалних улагања.

Средства по овом програму намењена су за подршку развоја производних делатности, рачунарског програмирања и штампарских услуга.

Право да се пријаве на јавни позив имају предузетници, микро, мали и средњи привредни субјекти и задруге који доставе званичне финансијске извештаје за претходне две године у којима није исказан нето губитак, с тим да се овај услов за достављање финансијских извештаја, не примењује на предузетнике који немају обавезу достављања тих извештаја. Потребно је да буду регистровани у АПР најкасније до 31. децембра 2015. године, а за привредне субјекте који подносе захтеве у вредности већој од 12.500.000 динара најкасније до 31. децембра 2013. године, односно најкасније до 31. децембра 2014. године након достављања званичних редовних финансијских извештаја и за 2017. годину.

Могуће је остварити право на финансијску подршку у износу до 20 одсто бесповратних средстава од вредности инвестиционог улагања. Преостали износ вредности пројекта финансираће се из кредита Фонда, с тим да учешће трајних обртних средстава у износу укупних средстава (кредит Фонда и бесповратна средства) може бити до 20 одсто.

Износ средстава	Кредит	Бесповратна средства	Укупно
Минимални	1.000.000 динара	250.000 динара	1.250.000 динара
Максимални	50.000.000 динара	12.500.000 динара	62.500.000 динара

Изузетно за предузетнике, минимални износ кредита је 300.000,00 РСД, а износ бесповратних средстава 75.000,00 РСД.

Јавни позив је отворен док се средства из Програма не утроше, а најкасније **до 31.12.2018. године**.

Б) Програм подстицања развоја предузетништва кроз финансијску подршку за почетнике у пословању у 2018. години

Средства су намењена новооснованим предузетницима, микро и малим привредним друштвима, који су регистровани у АПР најраније у години која претходи години подношења захтева.

Улагања која се могу финансирати у оквиру овог програма обухватају:

1. доградњу/реконструкцију/адаптацију/санацију/пословног или производног простора,
2. куповину опреме (нове или половне, не старије од пет година),
3. трајна обртна средства, која могу да учествују највише до 20 одсто у структури укупног инвестиционог улагања.

Могуће је остварити право на финансијску подршку у виду бесповратних средстава у износу до 30 одсто вредности улагања. Преостали износ инвестиционог улагања привредних друштава и предузетника финансираће се из кредита Фонда под следећим условима:

Износ за правна лица и предузетнике	Кредит	Бесповратна средства	Укупно
минимални	280.000 динара	120.000 динара	400.000 динара
максимални	4.200.000 динара	1.800.000 динара	6.000.000 динара

Рок отплате до пет година у оквиру кога је грејс период до једне године. Каматна стопа уз примену валутне клаузуле:

1,5% годишње уз гаранцију банке,
3% годишње уз остала средства обезбеђења.

Јавни позив је отворен док се средства из Програма не утроше, а најкасније до **31. децембра 2018. године**.

III ПОДСТИЦАЈИ КОЈИ СЕ РЕАЛИЗУЈУ ПРЕКО НАЦИОНАЛНЕ СЛУЖБЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

A) Субвенције за запошљавање

Јавни позив послодавцима за субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих на новоотвореним радним местима објављен је у фебруару, а конкурс је **отворен до 30. новембра 2018. године**. У складу са овим јавним позивом, субвенција се одобрава послодавцима који припадају приватном сектору, у једнократном износу, ради запошљавања незапослених који се воде на евиденцији Националне службе за запошљавање.

Висина субвенције је одређена степеном развијености јединице локалне самоуправе према месту запошљавања лица и износи:

- 150.000,00 РАД по лицу, односно 180.000,00 РСД за особе са инвалидитетом, радно способне кориснике новчане социјалне помоћи, младе до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања и жртве породичног насиља, у првој и другој групи ЈЛС (јединица локалне самоуправе),
- 200.000,00 РСД по лицу, односно 240.000,00 РСД за особе са инвалидитетом, радно способне кориснике новчане социјалне помоћи, младе до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања и жртве породичног насиља, у трећој групи ЈЛС;
- 250.000,00 РСД по лицу, односно 300.000,00 РСД за особе са инвалидитетом, радно способне кориснике новчане социјалне помоћи.

Б) Субвенције за особе са инвалидитетом

1. Субвенција зараде за особе са инвалидитетом без радног искуства у 2018. години

Јавни конкурс је објављен у фебруару, а **пријаве се примају до краја 2018. године**. Послодавац који на неодређено време запосли особу са инвалидитетом без радног искуства, има право на субвенцију зараде за ту особу, у трајању од 12 месеци од дана заснивања радног односа. Субвенција зараде се одобрава у висини до 75 одсто укупних трошкова зараде са припадајућим доприносима за обавезно социјално осигурање, али не више од износа минималне зараде, под условом да запошљава особу са инвалидитетом пријављену на евиденцију незапослених која нема радног искуства на пословима на којима се запошљава и да послодавац обавља делатност минимум 3 месеца пре подношења захтева за субвенцију зараде, у радном односу има најмање једно запослено лице итд.

2. Субвенција за подршку особама са инвалидитетом

Јавни конкурс за рефундацију трошкова подршке особама са инвалидитетом које се запошљавају под посебним условима у 2018. години је објављен 14. фебруара и отворен је до краја 2018. године. У складу са јавним позивом могуће је остварити:

1. Рефундацију трошкова зараде лицу ангажованом на пружању подршке на радном месту - радна асистенција- само за време док пружа стручну помоћ, а најдуже 12 месеци, а максимално у висини до 50.000,00 РСД месечно,
2. Рефундација примерених трошкова прилагођавања радног места у једнократном износу што подразумева техничко и технолошко опремање радног места, средстава за рад, простора и опреме, у складу са могућностима и потребама запослене особе са инвалидитетом, у једнократном износу до 400.000,00 РСД по особи са инвалидитетом. Висина рефундације трошкова подршке не сме да буде већа од 100 одсто оправданих додатних трошкова.

Актуелни конкурси за иновативне компаније

I ПРОГРАМ САРАДЊЕ НАУКЕ И ПРИВРЕДЕ

Програм сарадње науке и привреде (*Collaborative Grant Scheme for R&D Organizations and Private Sector Enterprises*) спроводи Фонд за иновациону делатност.

Циљ Програма сарадње науке и привреде је да унапреди индустријска истраживања, подстичући предузећа из приватног сектора и јавне научноистраживачке организације да спроводе заједничке пројекте из области истраживања и развоја са идејом да креирају нове или унапреде постојеће комерцијално исплативе производе и услуге, као и иновативне технологије са значајним утицајем на будући развој и тржишним потенцијалом. Висина износа финансирања: до 300.000 евра, односно до 70% укупно одобреног буџета пројекта најмање 30% обезбеђује подносилац пријаве из других приватних извора независних од Фонда.

Услови за конкурисање: Конзорцијум сачињен од најмање једног микро, малог или средњег привредног друштва и најмање једне јавне научно-истраживачке институције које испуњавају услове прописане Приручником Програма сарадње науке и привреде; Конзорцијум може имати највише пет чланица.

Област/сектор: пројекат може доћи из било које области науке и технологије и било ког индустријског сектора.
Време реализације пројекта: до 24 месеца

Јавни позив је отворен **од 3. октобра до 28. децембра 2018. године у 15h.**

II ИНОВАЦИОНИ ВАУЧЕРИ

Програм иновационих ваучера спроводи Фонд за иновациону делатност, а укупан износ опредељених средстава износи 48.000.000,00 динара.

Иновациони ваучери представљају једноставан финансијски подстицај који омогућава малим и средњим предузећима да, користећи услуге научноистраживачког сектора, подигну ниво иновативности својих производа и постану конкурентнија на тржишту.

Циљеви Програма иновационих ваучера су: да се мала и средња предузећа (МСП) из приватног сектора подстакну да користе услуге научноистраживачких институција како би побољшали своје производе, процесе, вештине и услуге, и тако унапредили своју укупну конкурентност; да се поспеши успостављање веза и сарадње између МСП из приватног сектора, с једне стране и научноистраживачких институција, са друге стране, а све у корист развоја привреде Србије.

Висина износа финансирања:

- до 800.000 динара, односно 80% укупних трошкова услуге, не укључујући порез на додату вредност (ПДВ),
- најмање 20% обезбеђује подносилац пријаве из других извора независно од Фонда.

Једном подносиоцу пријаве могу бити одобрена највише два иновациона ваучера, у укупном максималном износу од 1.200.000,00 динара.

Услови за учешће у Програму

Подносиоци пријава који кумулативно испуњавају услове подобни су за пријаву за Програм:

- Правна лица основана у складу са важећим Законом о привредним друштвима и регистрована у Агенцији за привредне регистре Републике Србије;
- Привредна друштва разврстана као микро, мала или средња у складу са важећим Законом о рачуноводству;
- Привредна друштва у већинском приватном власништву.

Подносиоци пријава који испуњавају наведене услове подносе пријаву за добијање иновационог ваучера за коришћење услуга јавних и свих осталих акредитованих научноистраживачких организација: универзитета, факултета, института и иновационих центара и других акредитованих научноистраживачких организација у Србији, укључујући и оне у приватном власништву.

Услуге које се финансирају Програмом

Иновациони ваучери могу да се користе за трансфер научних, технолошких или иновативних услуга које су нове за подносиоца пријаве, односно за решавање неког техничког/технолошког проблема које подносилац пријаве одреди. Подршка кроз иновациони ваучер може да се одобри за следеће услуге: Развој нових или побољшање постојећих производа (у односу на функције и квалитет), процеса или услуга; Доказ концепта; Студија изводљивости; Производња лабораторијског прототипа; Израда демонстрационог прототипа; Различити видови испитивања (у лабораторији, у пилот постројењу); Валидација технологије; Валидација нових или побољшаних производа, процеса или услуга; Саветодавне услуге у вези са иновационом делатношћу; Развој и увођење посебног софтвера за производ или процес (у оквиру развоја производа); Специфичне обуке у вези са развојем технолошких решења (за ове сврхе може се користити највише 20% вредности иновационог ваучера).

Пријава за иновационе ваучере је **од 3. октобра 2018. године до утрошка опредељених средстава.**

За додатне информације контактирајте **Центар за подршку инвестицијама и ЈПП ПКС** путем телефона 011 / 41 49 444 или нам пишите на имејл: investicije@pks.rs.

Додатне информације о актуелним програмима подршке пронаћи ћете на интернет странама:

[Развојне агенције Србије \(РАС\)](#)

[Фонда за развој](#)

[Министарства привреде](#)

[Агенције за осигурање и финансирање извоза](#)

[Националне служба за запошљавање](#)

Најбржи пут до инопартнера

Привредна комора Србије је члан [Европске мреже предузетништва](#) и координатор Конзорцијума ЕЕН мреже у Србији. Услуге ЕЕН мреже су преваходно намењене малим и средњим предузећима као сервис када је у питању интернационализација пословања. Европска мрежа предузетништва има за циљ да предузећа лакше и брже пронађу партнере у иностранству кроз бесплатне услуге претраге [Базе пословне сарадње](#) и учешћа на међународним [пословним сусретима](#) и [пословним мисијама](#).

CE знак и Српски знак усаглашености – доказ безбедности вашег производа

Привредна комора Србије је покренула јединствену апликацију о [CE знак](#), који означава да производ задовољава битне захтеве у погледу безбедности и здравља корисника, захтеве заштите имовине и заштите животне средине. За све додатне информације о производима који подлежу CE означавању и попуњавање упитника којим можете проверити да ли се на ваш производ односи одређена ЕУ Директива заснована на новом приступу и/или одговарајући домаћи пропис посетите следећи линк: [CE знак](#).

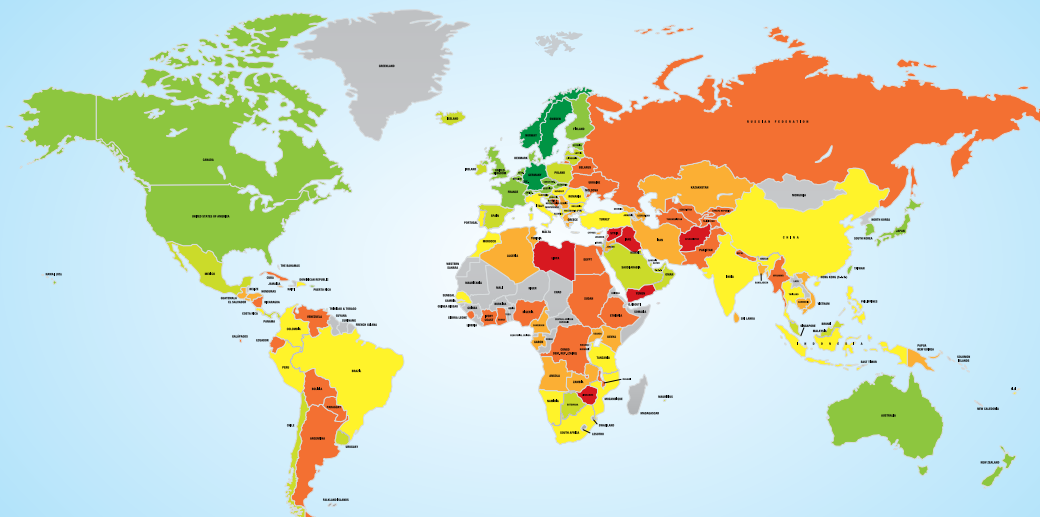
TREBAJU VAM PODACI ZA REGION I SVET?

Ocena rizika države

1 2 3 4 5 6 7

Nizak rizik Visok rizik

Nije ocenjeno

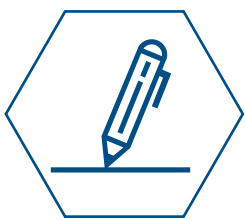

dun & bradstreet
WORLDWIDE NETWORK

Za više informacija pozovite: +381 11 22 52 746 ili nam pišite na: marketing.rs@bisnode.com
www.bisnode.rs

Bisnode
Make a smart decision

Едукација

Центар за едукацију и стручно образовање (ЦЕСО) Привредне коморе Србије привредницима омогућава савремену и континуирану пословну едукацију. Унапређење постојећих и стицање нових знања, вештина и компетенција, као и непрекидан лични и професионални развој, део су мисије ЦЕСО у афирмисању концепта целоживотног учења. Програми семинара и едукација се могу преузети на следећем линку: [ПКС едукација](http://www.pks.eduacija)*.

* www.pks.eduacija

Методолошке напомене

Фармацеутска и медицинска привреда у Билтену, према КД(2010), обухвата област делатности: Производња основних фармацеутских производа и препарата.

Републички завод за статистику почев од 2018. године просечне зараде рачуна на основу података из евиденције Пореске управе. Истраживање о зарадама заснива се на подацима из обрасца Пореске пријаве за порез по одбитку (образац ППП-ПД). Просечне зараде израчунавају се на основу износа обрачунатих зарада за извештајни месец и броја запослених који је изражен еквивалентом пуног радног времена (full-time equivalent – FTE). Обухваћене су све категорије запослених за које су послодавци, тј. пословни субјекти, Пореској управи доставили електронски попуњен образац пореске пријаве ППП-ПД са обрачунатим зарадама. Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Према Закону о рачуноводству („Службени гласник РС“ бр. 62/2013) правна лица су разврстана на велика, средња, мала и микро привредна друштва. Величина је утврђена према критеријумима за разврставање правних лица који су прописани Законом, и то: просечном броју запослених, пословном приходу и просечној вредности пословне имовине (два од три наведена критеријума одређује величину). За потребе анализе у овом билтену, према објављеним проценама Републичког завода за статистику, правна лица према величини разврстана су у складу са међународним препорукама и стандардима (према Евростат методологији и препоруци Европске комисије, 2003/361/ЕС), на основу броја запослених. Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно). Базе података о броју привредних субјеката, броју запослених и промету успостављене су на основу завршних рачуна правних лица (Агенција за привредне регистре), а број предузетника и број запослених код предузетника на основу података Пореске управе.

Неке вредности, приказане у билтену, заокружене су на милионе или милијарде, са једним децималним местом, стога укупне вредности (сумари) се не слажу увек са збиром појединачних података, с обзиром на то да су коришћени незаокружени бројеви (што даје прецизније податке).

Коришћене скраћенице

БДП	Бруто домаћи производ	АПС	Анкета о радној снази
БДВ	Бруто додата вредност	ЕУ (28)	Европска унија коју чини 28 држава чланица
СДИ	Стране директне инвестиције	ЦЕФТА	Централноевропски споразум о слободној трговини
КД (2010)	Класификација делатности	ЗНД	Заједница независних држава
СМТК	Стандардна међународна трговинска класификација	РСД	Српски динар
ПДВ	Порез на додату вредност	ЕУР	Евро
Ø	Просек периода	УСД	Амерички долар

Извори података: Републички завод за статистику (РЗС), Народна банка Србије (НБС), Агенција за привредне регистре (АПР), Привредна комора Србије (ПКС), Управа царина (УЦ), Министарство финансија (МФ), Пореска управа (ПУ), Завод за статистику Европске уније (Eurostat), Чикашка продуктна берза (СМЕ), Bloomberg L.P, Међународни трговински центар (ICT TradeMap), Европска централна банка (ЕЦБ), Међународни монетарни фонд (ММФ).

Девизни курсеви: Сви прерачуни у билтену су извршени према следећим просечним средњим курсевима Народне банке Србије:

Период:	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.		
							I квартал	II квартал	III квартал
EUR/RSD	113,1277	113,1369	117,3060	120,7328	123,1179	121,3367	118,4251	118,1712	118,1386
USD/RSD	88,1169	85,1730	88,5408	108,8543	111,2903	107,4987	96,3415	99,2224	101,5888

Извор: НБС.

Одрицање од одговорности: Подаци су подложни изменама у складу са променама званичних извора података. Информације у овом извештају су дате у сврху општег информисања и не могу бити замена за економски савет, нити се њиховим објављивањем ствара било каква обавеза за Привредну комору Србије. Умножавање и дистрибуирање билтена и делова дозвољено је уколико се наведе извор и копија достави Привредној комори Србије на: analitika@pks.rs.

Удружење за фармацеутску и медицинску привреду

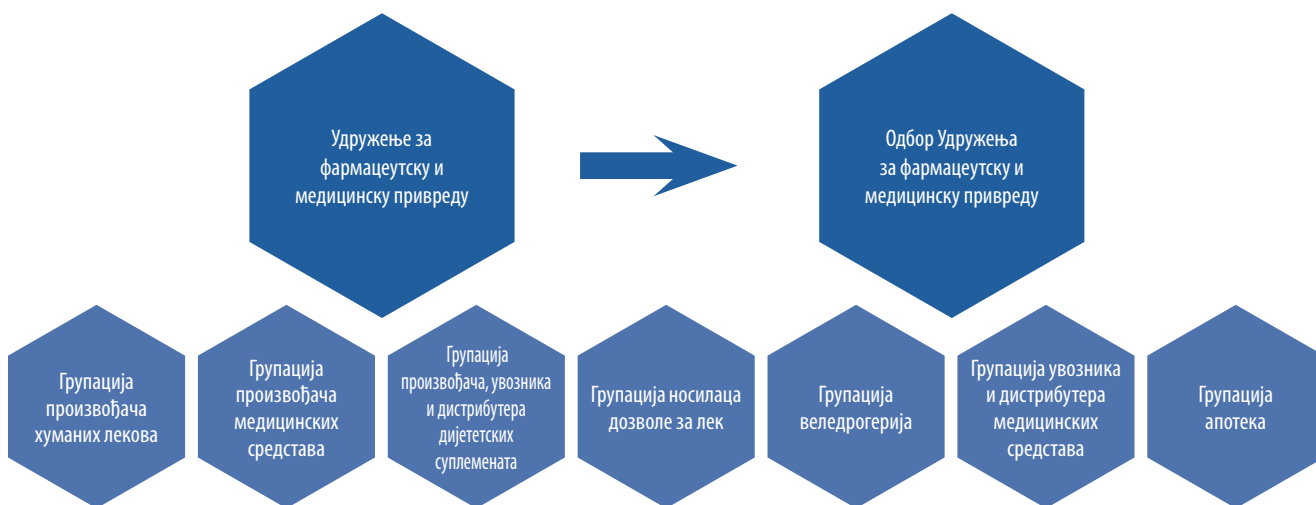
Удружење за фармацеутску и медицинску привреду заступа интересе чланица у односима са државним органима и институцијама и креира повољан пословни амбијент у вези са производњом и прометом лекова, психоактивним контролисаним супстанцама, медицинским средствима и дијететским суплементима. Такође, покреће иницијативе за измене и допуне регулативе и даје мишљење о законским и другим решењима у вези са фармацеутском делатношћу; анализира и предлаже нова решења у области цена лекова; учествује у активностима које су у вези са управљањем фармацеутским и медицинским отпадом; учествује у пројектима унапређења капацитета контроле квалитета успостављањем мреже референтних лабораторија и установа; активно учествује у решавању структурних проблема националног здравственог система: права пацијената корисника, јавно-здравствена локална политика и плански приступ здравству на свим нивоима, финансирање система здравствене заштите и организација здравствене заштите; пружа подршку активностима јавног сектора на промоцији превенције болести, рационалне употребе медикаментозне терапије и здравог радног и образовног амбијента; прикупља и обрађује аналитичке податке и показатеље фармацеутског тржишта, здравственог система и потрошње за здравствену заштиту на националном нивоу; спроводи активности у оквиру Радне групе за Јавно здравље основане решењем Координационе комисије Владе Републике Србије на основу Закона о инспекцијском надзору; активно учествује у праћењу преговора са ЕУ за поглаве 28; сарађује са надлежним министарством у организацији припреме привредних друштава за примену нових прописа и прописаних обука за одговорна лица; учествује и организује конференције, конгресе, тематске округле столове и сличне скупове на којима се расправљају актуелне теме у области здравствене делатности и друго.

У оквиру Удружења активно је седам групација:

- Групација произвођача хуманих лекова,
- Групација произвођача медицинских средстава,
- Групација произвођача, увозника и дистрибутера дијететских суплемената,
- Групација носилаца дозволе за лек
- Групација веледрогерија,
- Групација извозника, увозника и дистрибутера медицинских средстава,
- Групација апотека.

Удружење успешно сарађује са Европском асоцијацијом веледрогерија са потпуним асортиманом – GIRP и Међународном алијансом удружења за дијететске додатке исхрани – IADSA. GIRP промовише улогу веледрогерија у унапређењу и очувању јавног здравља и има важну улогу у креирању законодавних и регулаторних политика које утичу на пословање веледрогерија, а такође заступа интересе својих чланица пред највишим органима Европске уније. Удружење IADSA окупља више од 50 чланова који представљају више од 20.000 предузећа са пет континената.

Контакт

Привредна комора Србије
Ресавска 13-15
11000 Београд

T: 0800 808 809

www.pks.rs
E: bis@pks.rs

#PKS
@Privrednakomora

Удружење за фармацеутску и
медицинску привреду
Мирјана Вучићевић, секретар

T: (+381 11) 33 04 599

E: farmacija@pks.rs
industrija@pks.rs

PKS еБилтени се објављују тромесечно и дистрибуирају свим чланицама PKS, у складу са организацијом рада стручних служби Привредне коморе Србије. Оглашавање у PKS еБилтенима и достављање материјала уз податке о фирми (назив предузећа, адреса, контакт телефон и ПИБ) могуће је путем имејлова: analitika@pks.rs или bis@pks.rs, као и позивом на број **0800 808 809**. Понуда за оглашавање у PKS еБилтену ће вам бити достављена мејлом. Више информација на страни: www.pks.rs/oglašavanjePKSeBilten.